

ÍRÓK A TISZA TÁJÁN

BESZÉLGETŐTÁRS: PETRI FERENC

Annak, aki ismeri Baka István verseit, aligha kell magyarázgatni, hogy ezt a portrévázlatot nem az előlegzett kritikus bizalom íratta. Inkább az a tény, hogy az utóbbi években kevés olyan elsőkötetes költő jelentkezett, aki ennyi figyelemre méltó verssel állt elő. Kötetében csupán harmincegynéhány vers olvasható. Az újabb alkotásokat is beleszámítva az eddigi „életmű” alig több félszáz versnél. A mai verszőnben megdöbbentő ez a szám. Megdöbbentő és elgondolkodtató. A fiatal költők esetében szokatlanul keveset író Baka példája azt bizonyítja, hogy az összes publikációs lehetőséget megkaparintani akaró, a jelenlétet így hangsúlyozó módszerrel szemben az évi nyolc-tíz vers is bizonyít. (A megjelenés számával egyébként is csak dilettánsok és féltehetségek szoktak dicsekedni.)

Portrévázlata Olasz Sándor tollából két éve jelent meg a Tiszatájban. Elsőkönyves költőről ilyen nem szoktak imi. Az első könyvről pedig legfeljebb írnak egy-egy nyúlfarknyi recenziót. Vele másképpen történtek ezek a dolgok. Ezen töprengek akkor is, amikor csöngetek az ötödik emeleti ajtón. Először a pipája jelenik meg az ajtórésben, aztán a szakáll:

– Jöhetnél máskor is, nemcsak akkor, ha írni akarsz rólam!

– Jöhetnék.

Felszakad egy ajtó, óriási gyerekzsivaj áraszt el bennünket.

– Barátok jöttek, Szolnokról, biztos ismered is őket. Azért majd csak találunk egy viszonylag csendes zugot, ha ilyen van egyáltalán.

A barátja javítja a lemezjátszóhoz tartozó fülhallgatót. Az asszonyok terelgetik a négy gyereket. Pálinkát veszünk magunkhoz, bevonulunk az egyik szobába.

– Szóval?

– Ne haragudj, hogy vasárnap jöttem...

– Máskor hiába jöttél volna, nem voltam itthon egész héten.

– Hol voltál?

- Olvasótáborban, Hevesben. Szokásos nyári program fiatal költőknek-íróknak rendszeresítve.

[illegible]

– Mindig.

[illegible]

– Az elején.

[illegible]

 - Tudod, hogy nem szeretek beszélni, magamról meg különösen nem.

 - Kezdjük az életrajzzal. Rövid még, aztán hátha belejövünk a beszélgetésbe.

[illegible]

 - És?

 - Az nincs. Általános iskolába jártam, azután gimnáziumba.

[illegible][illegible]

 - Sokat, te?

 Ujjgyakorlatok voltak, arra jók, hogy megtanuljam a mesterséget.

[illegible]

– Miért kérde?

 - Mert annak idején, hatvannyolcban nem tudtunk neked egy önálló estet összehozni az irodalmi presszóban; azt mondtad, hogy nincs több hatnál, amit versként fel tudnál mutatni.

 - Hatot tartottam érdekesnek arra, hogy másnak
is megmutassam.

 - És az a hat?

 - Benne vannak a kötetben.

[illegible]

 - Nézd, énvelem bizonyos fáziskéséssel történtek meg a kamaszkor meg az ifjúság szokásos dolgai. És tulajdonképpen csak akkor szabadultam meg a kamaszságtól, amikor Szegedre kerültem a bölcsészkarra.

[illegible]

 Hatvankilencben, a Tiszatájban. Ilia Miska biztatott erősen.

- Ezt mért mondod hangsúllyal?

 - Mert én milyen szemérmes és magambamélyedt alak voltam, kerültem őt egy darabig. Képzeld, beszélgettem vele a szobájában, aztán megbeszéltünk egy másik találkozást, és én késtem.

 - Mennyit?

[illegible]

 - Fiatal költők általában egészen pontosan megtudják mondani: abban, hogy költők lettek, kinek köszönhetik a legtöbbet.

[illegible]

 Abban a hónapban nőstél, amikor
megjelentek az első verseid.

 - A Bérkert utcára gondolsz, a világvégi albérletre?

 – Meg a kályhátokra.

 - Egy vaskályhából alakították át olajtüzelésre,
ettől aztán hideg volt, olajszag és füst.

 - És sok zsiros kenyér, ha mentünk!

 - Hogy eltartsuk magunkat, társadalmi ösztöndíjat kötöttünk mind a ketten. Még így is nagyon-nagyon kevés volt a pénz.

 - De a kedvünk, az jó volt.

 - Persze, mert versek között éltünk.

Megtömködi a papáját. Aztán felpattan, kiszalad valamiért. Beúszik megint a gyerekzsivaj.

 - Hát akkor folytassuk!

 - A következő állomás...

 - Ismét Szekszárd. Tanári állás az egészségügyi szakközépiskolában.

 - Mit tanítottál?

 - Oroszt és magyart.

 - Jól?

[illegible]

– Leszűrte a tanárságból valami fontosat?

 - Igen. Azt, hogy a tanár és a diák viszonya a legfontosabb, az emberi kapcsolat, és ha ez jó, akkor még az olyan zárkózott

embert is megszeretik, amilyen én vagyok. A tanárnak elsősorban szemléletet kell átadnia.

[illegible]

 - Úgy, hogy a lányomat be kellett valahol pelenkázni.

 - Nem értem.

 - Ez úgy volt, hogy lejöttünk látogatóba. Ilia Miskát szerettem volna látni, meg egynéhány havert. Közben a lányom, tudod, hogy van, szóval, tisztába kellett valahol tenni. Simai Miska neve benne volt a telefonkönyvben, felhívtam, mentünk hozzá. Akkoriban alakult a Kincskereső, hívott, volna-e kedvem? Volt.

[illegible]

 - Jól jött, mert egy ideig kétfelé éltünk. Én itt, albérletben, a feleségem és a lányom Szekszárdon.

 - Aztán megkaptad ezt a lakást.

 - Három szoba. Így van egy zugom nekem is, ahol dolgozhatok. Én csak teljesen elszeparálva, teljes csöndben tudok dolgozni. Itt megtehetem. Ezt a városnak köszönhetem.

 - „Belaktad” már?

[illegible]

 - Kiket szeretsz?

[illegible]

 - Mire való a vers?

 - Én tudom, hogy nem ettől lesz jobb a világ, de talán ez is hozzásegítheti.

 Megszoktál-e, megszeretted itt?

 - Nosztalgikusán vágyódom vissza a Dunántúlra ,
de azt hiszem, hogy ott már nem tudnék élni.

 – Min dolqozol?

[illegible]

 – Azt írták rólad, hogy téged is a kijelentő mondat nyíltsága, tisztasága és bátorsága jellemez.

 - Szerinted?

 – Szerintem is.

 - Kérsz még pálinkát?

Következő oldal →